

Juuru Valla Teataja

Juuru Rahvamaja juhataja Terje Kaur

Lühidalt oma eluloost. Olen sündinud 5. aprillil 1968. a Viljandimaal Vastemõisa vallas. Suure-Jaani Keskkooli lõpetasin 1986. a. Järgnesid kaks toredat aastat Viljandi Kultuurikoolis klubitööd ja näitejuhtimist õppides. Ehkki see oli tõeliselt vahva ja sisukas aeg, siis entusiastlikku kultuuritöötajat minust tol hetkel ei saanud. Pärast kohustuslikku kolme aastat Sargvere kultuurimajas kunstilise juhina naasin oma Järvamaalt leitud elukaaslega vanematekoju Viljandimaal. Tõiselt möödus veel aasta Vastemõisa Rahvamajas laste- ja noorsootöötajana ning siis järgnes tõeline kasvamise ja õppimise aeg oma kolme riburada sündinud lapse, imeilise abikaasa ja iseenda seltsis. Raplamaal Purilas oleme elanud kümme aastat. Enne kui end asisemate töökohustustega sidusin, ammutasin hinge- ja vaimutoitu mitmetelt folkloorikursustelt. Nõnda on mul õnn olnud endale kolm toredat pilli meisterdada: trumm ja kaks 7-keelset kannelt. Üks neist on senini mu lahutamatu abiline. Kui sattusin vaimustusse sellest väikesest, samas nii suurepärasest pillist, avanes peagi võimalus oma vaimustust ka teistega jagada. Ja kuigi pilliõpingud said alguse alles täiskasvanuna, oleme nüüdseks Eidapere ja Hagudi kandlelas-

tega Tallinnas laulu- ja tantsupeol oma pooltunnise kontserdiga hakkama saanud.

Mis aga puutub töökohta Juuru Rahvamajas, siis kui keegi oleks paari aasta eest öelnud, et ma siia tulen, poleks ma teda kindlasti uskunud. See-eest minu sõbrad-tuttavad pole sugugi üllatunud. Siin ma siis olen oma mõtete ja plaanidega, mis tegelikult juba ammu kuskil sisimas teostamist on oodanud. Inimesed, kellega seni olen kokku puutunud, on minusse väga soojalt suhtunud. Suur tänu teile selle eest!

Selles lehes:

Vallavolikogus, lk 2

Vallavalitsuses, lk 2

Päevapunktid.
Aruteluks küllaga, lk 3

Uuendustest ja õpiabist
Juuru koolis, lk 4

Indiaca MM
Luksemburg 2008, lk 4

Konkursid, lk 5

Ühes hingamine, lk 6

Juuru valla noored Saaremaal
seiklemas, lk 7

Teabesari
„Religioon ja mina“, lk 7

Piilupardi Mängutuba, lk 8

Sügistervitused
noorsoopolitseitl, lk 9

Kasutatud patareide ja akude
äraandmine lihtsustub, lk 9

Uued ettevõtmised

15. oktoobril kell 19.00 filmiõhtu Juuru Rahvamajas. Esitlemisele tuleb Venemaal valminud ülimenukas **dokumentaalfilm „Vesi“**.

Vesi... Kõige harilikum aine maa peal. Ta saadab iga meie elu hetke. Kuid kas me teame, millist saladust varjab endas see imeiline stiihia? Kust ta tuli? Kes ja milleks õnnistas sellega meie planeeti? Vastused peituvad vee olemuses... Teadlased on avastanud, et lisaks vee keemilisele koostisele mõjutab vee kvaliteeti ja olemust veel võimsamalt vee struktuur. Kuidas mõjutab see meie igapäevaelu? Filmis näeme hämmastavaid uurimistulemusi loodusliku vee üha uutest unikaalsetest omadustest vaheldumisi jumalasalaste teada-tuntud kogemustega pühitsetud vee võimetest, sekka ohtralt tõestisündinud lugusid, mille peategelaseks on VESI. Kes põhjalikumalt filmist teada tahab, vaadaku netist www.lektoorium.ee. Filmiõhtu osamaks on 50 krooni, õpilastel ja eakatel 30 krooni.

NÄITERING. Oodatud on kõik, kes lugedes tundsid, et see on midagi just temale. Saame kokku **7. oktoobril kell 17.00 rahvamajas**. (võib ka hiljem tulla, esimene kokkusaamine ei kohusta millekski).

VÄIKEKANDLE-huvilised, nii suured kui väikesed, ootan teid **7. oktoobril kella 5-7 vahel rahvamajja**.

Oma soove ja mõtteid saate edasi anda meiliaadressil rahvamaja@juuru.ee, samuti võib helistada 529 0023, 484 4191.

Rahvamaja süda tuksub, aga keha vajab väga-väga hoold ja tuge. Loodetavasti on jäänud veel õige natuke vastu pidada, et siis ühel ilusal päeval tervisest pakatavana meile oma uued ukSED avada. Seni aga hoidkem teda üheskoos.

TERJE KAUR

Vallavolikogus

Juuru Vallavolikogu 18. septembri 2008. a istung toimus Juuru vallamajas. Istungist võttis osa seitse volikogu liiget.

- Võeti teadmiseks Juuru valla arengukava 2008. aasta ülesannete täitmise aruanne.
- Otsustati võõrandada avaliku enampakkumise korras Juuru vallale kuuluv Tallinna mnt 40-2 korteriomand. Alghinna määramise õigus anti vallavalitsusele.
- Anti nõusolek raha eraldamiseks reservfondist vallamaja katlaruumi ehitamiseks ja arhiiviruumi ning sotsiaal- ja lastekaitsepetsialisti kabineti remondiks kokku 300 000 krooni ulatuses.
- Nõustuti üldgeoloogilise uurimistöo loa andmisega OÜ-le Inseneribüroo Steiger Härgla uuringuruumis. Uurimistöo eesmärgiks on ehituslubjakiviks sobiva kivimi otsing.
- Otsustati riigilt tasuta omandada Seli Kruus-liivakarjääri katastriüksus (katastriüksuse tunnus 24001:002:0390).

Vallavalitsuses

19. augustil 2008. a otsustati

- Tunnistada Juuru alevikus Meie Kodu maaüksuse detailplaneeringu koostamise hinnapakkumistest parimaks pakkumiseks OÜ Gepa Maa- ja ehituskorraldus hinnapakkumine.
- Maksta toetust neljale abivajale.
- Väljastada OÜ-le Jaotusvõrk ehitusluba Mahtra külas Saare kinnistule madalpinge kaabelliini ehitamiseks ja liitumiskilbi paigaldamiseks.
- Kinnitada Juuru valla õpilasliinide vedude teenuse osutajaks OÜ M-Revar.
- Seada korteriomand Juuru alevikus Tallinna mnt 37 asuvale katastriüksusele.

25. augustil 2008. a otsustati

- Tunnistada kehtetuks Juuru Vallavalitsuse 20.09.2005 määrus nr 13 „Töövihikute maksumuse kompenseerimise kord“.
- Maksta toetust kahele abivajale.
- Määrata õpilasliiniveo kilomeetrihinnaks koos käibemaksuga 17 krooni.

2. septembril 2008. a otsustati

- Maksta toetust kolmele abivajale.
- Pikendada sotsiaaleluruumide üürilepingud.
- Kinnitada Höreda külas asuva Muraka ja Tammeallika katastriüksuste piirid ja sihtotstarbed.

9. septembril 2008. a otsustati

- Väljastada ehitusluba:
  - Viktor Babkinile Pirgu külas AÜ Mahtra-2 krunt nr 36 kinnistul asuva sivila rekonstrueerimiseks üksikelamuks;
  - Kristo Kiviarule Pirgu külas Kivikaru kinnistule üksikelamu ehitamiseks.
- Väljastada kasutusluba OÜ-le Jaotusvõrk Härgla külas Metsaveere kinnistu elektrivarustuse kasutuselevõtuks.
- Sõlmida Kidde Eesti AS-ga Juuru lasteaed-hooldekodu tulekahjusignalisatsioonisüsteemi hooldamise leping.
- Tunnistada Juuru vallamaja keskküttesüsteemi renoveerimise hinnapakkumistest parimaks pakkumiseks OÜ Alupex hinnapakkumine.
- Tunnistada Juuru vallamaja arhiiviruumi ning sotsiaal- ja

- Otsustati astuda MTÜ Eesti Maksumaksjate Liidu liikmeks.
- Vallavalitsuse liikme kohustustest vabastati isikliku soovivalduse alusel Tiit Eirand ja uueks vallavalitsuse liikmeks kinnitati Tõnis Kundla.
- Vallavolikogu esindajateks üldplaneeringu komisjonis volitati Margus Ruus, Andrus Tuisk ja Hannes Vald.
- Kehtetuks tunnistati Juuru Vallavolikogu 21. detsembri 2000. a määrus nr 23 „Juuru valla vähekindlustatud perede laste üldhariduskoolides toitlustamise toetamise kord“, kuna koolilõuna maksumuse kompenseerimise alused on muutunud.
- Kehtetuks tunnistati Juuru Vallavolikogu 20. mai 2004. a määrus nr 31 „Alkoholsete jookide jaemüügi reguleerimine“, mis oli vastuolus 14. juulil 2008. a jõustunud alkoholiseaduse muutmise seadusega.

ANU TERAS
volikogu sekretär

lastekaitsepetsialisti kabineti remondi teostamiseks hinnapakkumistest parimaks OÜ Rajave hinnapakkumine.

- Maksta koolitoetust 14 õpilasele, kes asusid õppima esimeses klassis.

16. septembril 2008. a otsustati

- Väljastada kasutusluba OÜ-le Jaotusvõrk Mahtra külas Saare kinnistu elektrivarustuse kasutuselevõtuks.
- Väljastada Mahtra Talurahvamuuseumile ehitusluba Juuru alevikus Muuseumi 1 kinnistul asuva muuseumihoone rekonstrueerimiseks.
- Maksta toetust neljale abivajale.
- Moodustada Pirgu külas Gaasi katastriüksus suurusega 1,6 ha ja sihtotstarbega maatulundusmaa. Katastriüksuse kasutusvaldusesse saaja FIE Kuuno Ahlberg.
- Moodustada Jaluse külas Metsaääre katastriüksus suurusega 7514 m² ja sihtotstarbega elamumaa.

23. septembril 2008. a otsustati

- Maksta toetust kolmele abivajale.
- Võtta vastu Metsanurga kinnistu detailplaneering ja suunata avalikule väljapanekule.
- Väljastada Kari-Juhani Korpivaarale ehitusluba Härgla külas Lageda kinnistule ehitise püstitamiseks.
- Määrata projekteerimistingimused Järlepa külas asuvale Vainula katastriüksusele mobiilsidemasti püstitamise ehitusprojekti koostamiseks.
- Kehtestada alates 01.10.2008 lapse koolieelsesesse lasteasutusse vastuvõtmise ja sealt väljaarvamise uus kord.
- Vaadati läbi OÜ Rooküla Esimene ja Svetlana Žurkina poolt esitatud vaie Juuru Vallavalitsuse 29.07.2008 korralduse nr 203 „Keskkonnamõju hindamise algatamine“ kehtetuks tunnistamiseks. Kuna vallavalitsus leidis, et esitatud vaie ei ole piisavalt põhjendatud, siis otsustati korraldust mitte kehtetuks tunnistada ning esitati omapoolsed selgitused ja põhjendused, miks Härgla külas Kaeramaa kinnistule ehitatava mingifarmi rajamiseks on vaja läbi viia keskkonnamõju hindamine.

LIIA RIISALU
vallasekretär

Päevapunktid. Aruteluks küllaga

Vaatasin üle valimi päevakajalisi uudiseid ja tegin meelevaldse valiku, millele söandasin oma arvamused juurde lisada.

Viimasel ajal on tõusnud kuuma teema üles isikuandmed, nende kaitse ja vastava seaduse rakendamine. Ei taha olla väga kriitiline, ent andmekaitse poolt püstitatud nn soovituslik kohustus võtta lapsevanematelt allkirjad saamaks koolide õpilaste nimekirju kooli kodulehel avaldada, tundub äärmiselt jabur, seda just välismaiste koolitulistamiste taustal. Isikuandmete kaitse seadus oleks justkui suur mängumaa, kus väikesed väänatakse selili, aga suurte kallale ei taheta minna. Pean silmas endiselt õilmitsevaid portaalide ja uudisteagentuuride on-line valimeid ning telekanalite üllitisi, kus eelmainitud seadus on üpriski tahaplaanile tõugatud. Tegu on suuresti naljadega, kust kumab läbi vägivallajoon. Keegi peab ju kindlasti olema ahistatav, kiusatav, lükatav-tõugatav. Jada hakkab edenema, andmetest jõutakse isikuteni. Ja mõtlevadki noorem sorti persoonid, et elu niimoodi käibki, toovad need reeglid oma mõttemaailma, käitumisse, kooli. Tegemised tipnevad süüdimatusega, sest tagajärgede eest ju karistada ei saa, mis see väike kiusamine ikka teeb. Puudub vastutus, sest kellelgi pole kohustust vastutada, ei tegijatel ega ka seadusandjal. Nii olemegi silmitsi nn bussijaamakultuuriga, kus kõik võivad kõiki nii verbaalselt kui ka füüsiliselt kuhugi saata, ja karistamist ei järgne. Nii leiamegi end teatud ajahetkel analoogilisest seisust Soomega (kus pole enam tegemist koolikiusamisega, vaid -tapmisega) ja võidelda tuleb enam mitte põhjuste-eelduste, vaid tagajärgedega. Must stsenaarium, ei soovita vaenlaselegi.

Edasi söögist. Sotsiaalminister on üllitanud oma määrusega toitlustamisnõuded lasteasutustele. Kõik on ju ilus ja kena, nõutakse ikka rohkem tervislikumat ja rohelist toitu, kala ja kana ja kõike seda hautatult ja keedetult, liha ja vorst pole lastele mitte mingil kujul soovitatav, heal juhul korra kuus. Ilmselt on

käinud määruse välja toomiseks ministeeriumis mitmedki võitlused (kahtlustan, et lihasööjate ja taimetoitlaste vahel). Rahustan rahutuid, Juuru koolis saab endiselt maainimesele omast toitu, kus liha leemes ja vorst ootevõileival, lisan dina värskeid salateid ja viljasid. Loomulikult ei põlga menüü ära eelmainitud kana-kalaroogasid.

Hoopis karmimad on võitlused tuleva aasta riigieelarve numbritest arusaamisel. Kenasti laulsid ühes telesaates noored hõbekõrid kärpeteooriast. Ja kärpeid, lausa sajabrotsendilisi, me ka näeme. Tõuseb küll alampalgamäär, tõusevad ka pensionid, kuid kas see kompenseerib kõike elamiseks vajalikku piisavalt, seda enam, et teenused viiakse maainimesest üha kaugemale. Hea seegi, et bussiliine väidetavalt ei suleta, pigem vastupidi, eks elu näitab. Kohalikule omavalitsusele riigieelarvest antava tasandusfondi eraldiste maht on lähituleviku teadmine, loodan, et kärbitav ei puuduta teede remondiks eraldatavat raha. Haridusinvesteeringud (Juuru kooli õpilaskodu!) on nulli viidud. Krokodilli poolt koolitoidu ärasöömise ähvardus päris tõeks ei saa, ilmselt on tasuta koolitoidu summad eelmise aasta tasemel. Kindlad pole ka pedagoogide riiklikult kehtestatavad palkade alamäärad, eks mäng on analoogiline eelnevate aastatega, kus valitsus kehtestab määrad ära, reklaamib end õpetajate eestvõttelejana ja leidmata riiklikke vahendeid kõige katmiseks, jätab möödaminnes osa palgatõusust valdade-linnade kanda.

Mis üldse valdadest-linnadest saab? Regionaalminister on asunud eesliinile, võitlemaks kohalike omavalitsuste sündkaotamise ja sündliitmise eest. Kokku loeb austatud ministrihärra viisteist suurvelda (ilmselt maakonnanimelist), mõned linnad takkaotsa. 28. septembril pidi laekuma koalitsioonierakondadelt vastus, kas haldusreformi läbiviimisel ollakse valmis kasutama kohalike omavalitsuste administratiivset liitmist. Liitmine kas siis vabatahtlikkuse alusel või riigi sun-

nil. Imelikuna tundub kõvahäälnel sõnavõtt selle teise meetodi poolt, see ometi riivab põhiseaduslikke õigusi. Haldusliku ümberkorralduse eesmärgina on välja käidud kohalike omavalitsuste haldussuutlikkuse tõus ja administratiivkulude vähendamine. Mõlemad mõtted väga õiged. Kas nad aga reaalid rakenduvad, on vägagi küsitav. Maakondlikud vallad vajavad suuremat ametnikkonda, suurem ametnikkond keskustes tahab suuremat palka. Ei tohi ära unustada, et sellise liitumiseni viib parteipoliitiline otsus, ka sinnapoole on suunatud rahakoti rauad.

Minu arvamus: kui siiani on maakonna tasemel moodustatud sadu rahastamisnimekirju, siis enim on saanud ikka suured keskused-vallad, väikesed on enamasti näppu imenud või siis järelejäänud terakesi nokkinud. Projekt maakond valdaks tooks kaasa veel suurema tsentraliseerimise, kus ääremaade elu pikka mööda hääbuma on määratud. Rahvas vajab teenuseid, need aga koondatakse keskustesse. Väikese koha hääb suures maakondlikus rahvaesinduses jääb kah nõrgaks.

Kas juhindume edasises arengus peajasjalikult valitsevast parteipoliitikast ja Tallinna käsust-keelust, mitte reaalsest olukorrast?

Mõtlemis-arutamisainet on. Paraku peame otsustavamalt tegutsema, ei saa välistada kiireid otsuseid tähtsatest majadest. Vajame oma kodukohta kindlustunnet ja teadmist inimestele, et nende eest on hoolitsetud, et neil on võimalik ka tulevikus lapsed kohalikku kooli ja lasteaeda saata, käia õhtuti avaras spordisaalis end liigutamas, isetegemisest rõõmu tundmas ja ohutult tänavatel liikumas.

Seni aga tundkem sügisest rõõmu.

HANNES VALD

Juuru Vallavolikogu esimees,
E. Vilde nim. Juuru Gümnaasiumi direktor

Uuendustest ja õpiabist Juuru koolis

Pikk ja kosutav suvevaheaeg on möödas. Õpilased on taas koolis. Õpetajad täis töötahet.

Muutsime sügise õppenõukogu otsusega kooli õppekava. Suurendasime 5. ja 6. klassis emakeele, matemaatika ja ajaloo tundide arvu. 8. klassi õpilased õpivad esimesel poolaastal lisaks inimeseõpetust, teisel poolaastal suurendame tööõpetuse tundide arvu. 1. ja 2. klass hakkavad teisest poolaastast õppima inglise keelt. Õppekirjandus peaks varsti saabuma.

Gümnasistid saavad valikainetena õppida

- majandust – 10., 11., 12. klass,
- joonestamist – 10. klass,
- psühholoogiat – 10. klass,
- eetikat – 10., 11. ja 12. klass,
- õigusõpetust – 11. ja 12. klass,
- kodumajandust ja etiketti – 10. ja 11. klass,
- puutööd (ehitus- ja remonditööd) – 10. klassi noormehed,
- riigikaitset – 10. klass II poolaastal,
- vabaainena autoõpetust – 10. – 12. klass alates oktoobrist.

Autoõpetuse eelistame juhtkonna otsusel neid õpilasi, kellel õppeedukus korras. Alustame nimekirja koostamist abiturientidest.

Kevadel muutsime kooli hindamisjuhendit. Tänavusest õppeaastast seame taas sisse üleminekuksamid 7. ja 8. klassis. Õppenõukogu otsusel on 7. klassis tänavu eesti keele ja 8. klassis matemaatika eksam ning tasemetöö eesti keeles. 12. klassis on lisatunde riigeksamiainetes. Väga põhjalikud muudatused on gümnaasiumiklasside hindamisjuhendis. Juhend on peagi nähtav kooli kodulehel.

Viimastel aastatel on palju muutunud ka kooli füüsiline õpikeskkond. Koolil on oma kohvik, kust saab osta peale maiustuste ja saiakeste ka puu- ja juurvilju ning

kirjatarbeid. Sel suvel valmis kodumajandusklass. Koridorid ja trepikojad said uue värvikatte.

Selle õppeaasta prioriteediks kinnitasime taas õpiabi ja õpijõudluse tõstmise. Millised on õpiabi võimalused meie koolis?

Õpilased saavad osaleda ainekonsultatsioonides, järelvastamistel. Konsultatsioonide graafik on kooli kodulehel. Paljud õpilased saavad logopeedilist abi. Tänavu toimuvad 6.-9. klassi õpilastele parandusõppe tunnid matemaatikas. Kolmele õpilasele on määratud individuaalne õppekava matemaatikas, eesti keeles või inglise keeles. Pidevalt tegeleme koostöös sotsiaalpedagoogiga nende õpilastega, kes ei ole suutelnud tundides koos teistega töötama, segades kaasõpilaste ja õpetajate tööd. Aineõpetajad suunavad nad sotsiaalpedagoogiga Vilde-tuppa õppima. Õpetajad püüavad õppetööd individualiseerida. Õpilane, kes on saanud puuduliku veerandihinde, on kohustatud kahe nädala jooksul pärast koolivaheaega oma hinde parandama vähemalt "rahuldavaks". Nii nõuab riiklik hindamisjuhend. Kool ootab tihedat koostööd lapsevanematega, sest see aitab lahendada paljud igapäevased õpiprobleemid.

Lastevanemate ja gümnasistide soovil loodame sel õppeaastal abi e-kooli käivitamisest. Ehk II õppeveerandil oleme selleks valmis. Väga oleks vaja tugioõpetajaid klassidesse. Aktiivsemalt tuleks tegeleda andekamate õpilastega. Endiselt tunneb kool suurt puudust ka kohalikust huvikoolist. Jätkame eelmisel aastal edu toonud tegevussuundadega ning püüame olla aldis kasulikele uuendustele hariduselus.

Ei saa aga kooli taset hinnata vaid riigeksamite, tasemetööde ja teiste statis-

tiliste tulemuste järgi. Laste võimed on erinevad, eriti maakoolides. Neil peaks olema võimalus õppida kodulähedases koolis

Mida muutsime eelmisel õppeaastal? Parimatele gümnasistidele antakse nüüd lisaks Vilde-preemia välja ka Karjapoisi-preemia. On, mille nimel koolis käia! Klassid, kus oli kõige enam häid õppijaid, said ekskursioonide toetuseks 2000 krooni. Parimad õpilased osalesid preemiaekskursioonil Palamusel. Toimus direktori jõuluvastuvõtt viielistele õpilastele ja parimatele sportlastele ning kevadine valla valitsuse vastuvõtt tublimatele õppuritele. Parimate lõpetajate ja tublide olümpiaadidel, konkurssidel ja spordivõistlustel käinute nimed avaldati valla lehes.

Kas mäletate oma kooliaastaid? Ka meie ajal olid koolis Tootsid, Kiired, Teeled. Tänapäeva ühiskonnas on Tootsid küll kahjuks veidi teistsugused. Meie koolis teevad õpetajad oma tööd kohusetundlikult. Kuigi saavutused ei ole sageli küll võrreldavad maakonna teiste koolidega, on lõpetajate hulgas neid, kes väga edukalt kõrgkoolis jätkavad ning kinnitavad, et Juuru koolist saab hea hariduse.

Ei ole koole, kus poleks probleeme. Probleemid ju selleks ongi, et neid lahendada ja nendest õppida. Kõige tähtsamaks pean ikkagi kooli ja kodu koostööd. Kool on õpetamise ja õppimise koht. Kodud, kes on huvitatud oma laste headest õpitulemustest, käekäigust, on rahul kooliga ja kool nende hästi kasvatatud lastega. Kõik me tahame parimat. Koostöös kodudega suudame!

PILLE MALVA

E. Vilde nim. Juuru Gümnaasiumi õppealajuhataja

Indiaca MM Luksemburg 2008

Indiaca maailmameistrivõistlused (järjekorras kolmandad) Luksemburgis on läbi.

23. augustil lõppesid Luksemburgis kolmandad indiaca maailmameistrivõistlused. Eesti koondis oli esindatud kõigis kuues võistlusklassis (tavaklassis – naised, mehed, segavõistkond; seniioridest üle 40 a – naised, mehed, segavõistkond).

Kõige edukamad olid meeseniiorid ning tavaklassi segavõistkond, kes suut-

sid võita hõbemedalid. Meeseniioride võistkonnas mängisid ka Juuru valla indiicamehed Maidu Hallapuu, Ojar Rohtla ja allakirjutanu.

Kõikide teiste võistkondade saagiks olid pronksmedalid, mida jagus ka Juuru valda.

MM-i edukaimaks riigiks oli Saksa- maa koguni viie kullaga, kuid kõige hinnatavama medali, meeste tavaklassi kulla,

suutis võita korraldaja riik Luksemburg, kellele eestlased olid poolfinaalis kaotanud ning kellele finaalis kaasa elati.

Kutsun järjekordselt üles näitama huvi indiacamängu vastu, treeningud algavad oktoobris Juuru võimlas teisipäeviti algusega 19.30. Võtke kontakti, olete oodatud.

HANNES VALD

Loovtööde konkurs SÖÖGIVAHETUND – „Mis on minu jaoks koolilõuna juures oluline?“

Tervise Arengu Instituut (TAI) kuulutab juba teist aastat välja õpilaste loovtööde konkursi „SÖÖGIVAHETUND“, mille sisu peab vastama teemale „Mis on minu jaoks koolilõuna juures oluline?“.

Mis on sinu jaoks koolilõuna juures kõige olulisem? On see söök, keskkond, nõud, kokatädid või hoopis koolipuhvet, kus saad ise oma koolilõuna kokku panna? Lase oma kujutlusvõimel lennata ja ole loominguline. Missugune on sinu unelmate söögivahetund? Kirjelda meile oma mõtteid kooli söögivahetunnist sõna, pildi või joonistuse abil.

Kui sa käid algklassis, siis tee valmis lahe plakat, kui põhikoolis, siis ajaleht, ning kui gümnaasiumis, siis lähene asjale liikuvamalt ja tee valmis äge video!

Sellel aastal on parimate töödega kon-

kursil osalenud õpilastele välja pandud mitmeid põnevaid ja hinnalisi auhindu. Vastavalt vanuseklassidele on auhindadeks kunstitarbed individuaalse loomingu teostamiseks (algkool); klassile mõeldud diktofon ja digitaalne kaamera (põhikool) ning videokaamera (gümnaasium). Lisaks üllatusauhindad.

Võistlustööd tuleb saata hiljemalt **24. oktoobriks aadressile:** Tervise Arengu Instituut, Hiiu 42, 11619 Tallinn, märksõnaga „Söögivahetund“.

Võistlustöö tuleb varustada järgmiste andmetega: töö esitaja(te) nimi(nimed), klass, kool, kontaktnumber, e-post, aadress.

Loovtööde konkursi eesmärk on pöörata suuremat tähelepanu koolitoidu tervislikkusele ja innustada kooliõpilaste

tööde varal koolitoitlustajaid muutma koolisööklate toit mitmekesisemaks ning tervislikumaks. Konkurs aitab laste toredaid mõtteid ja soovitusi näha, et nendega edaspidi arvestada. Lisaks on eesmärgiks tekitada kooliõpilaste ja laiemalt ühiskonna seas positiivset diskussiooni tervisliku koolisöögi teemadel.

Paralleelselt õpilaste loovtööde konkursiga toimub ka koolide sööklate kooliperele mõeldud võistlus „Parim koolisöökla 2008“.

Julgust osalemisel ja edu konkursil,

Reelika Viitamees
Projektijuht
Tervise Arengu Instituut
Hiiu 42, 11619 TALLINN
Tel: 659 3972, faks: 659 3901
reelika.viitamees@tai.ee

Harjumaa Muuseum kuulutab välja fotokonkursi „Eramaa!“

Konkurss kestab **10. novembrini 2008.**

Konkursile ootame fotosid tähelepanuväärsetest eramaa tähistamise viisidest. Olgu siis tegu omapärase teksti või asukohaga siltide, märkide, piirdeaedade või millega iganes.

Konkursil hinnatakse esmajärjekorras foto sõnumit ning seejärel foto kunstilistehnilist teostust. Üks autor saab konkursile esitada kuni 5 fotot. Pilte hindab Harjumaa Muuseumi 3-liikmeline žürii. Parimaid fotosid kasutatakse koos autori nimega Harjumaa Muuseumi näitusel

„Eramaa! (Ära) tule!“

Nõuded fotodele:

- 1) fotod tuleb esitada JPG/JPEG (või TIF/TIFF) failiformaadis;
- 2) foto lühema külje suurus peab olema vähemalt 700 pikslit;
- 3) Fotode suurim lubatud suurus on 5 MB;
- 4) fotosid võib esitada ka paberil mõõdus 15 x 21 cm.

Fotod palume saata:

*e-postil: liisi.taimre@hmk.ee või
urmas.veersalu@hmk.ee
või

*postiaadressil: Harjumaa Muuseum, Linnuse 9, 76608 Keila, märksõnaga „Fotokonkurss“.

Juurde lisada pildistaja nimi, vanus, kontaktandmed, pildistamise aeg, koht (valla-linna täpsusega), soovi korral võib lisada ka pikema kommentaari.

Parimatele auhinnad.

Harjumaa Muuseum
Linnuse 9, 76608 Keila
Avatud K-P 11.00 – 16.00
Tel 678 1668, www.muuseum.harju.ee

Alanud on 2008. aasta noorte leiutajate konkurs „Pisiasjad, mis muudavad elu paremaks“

Osale ja võida väärikaid auhindu!

Tähtaeg: 31. oktoober 2008

Auhinnafond: 150 000 krooni

Teema: „Pisiasjad, mis muudavad elu paremaks“

Konkursile esitatav leiutus olema päriselus nii väike, et mahub A4 paberile. Näiteks on sellised leiutised kirjaklamber, ukselink, piimapakk, prillid jne. Pisiasi võib olla ka mõne juba olemasoleva eseme uuendus.

Kui hakkad leiutama, siis mõtle, mis on need asjad, mis sinu elus vajaksid muutmist. Tähtis ei ole, kas leiutus muudab paremaks su koolipäeva, koduse elu, treeningud või sõpradega koosolemise, peaasi, et see, mille välja mõtled, oleks sinu jaoks oluline ja teeks su elu lihtsamaks.

Parimate tööde autoritele on auhinna hulgaliselt juba varem leiutatud kasulikke asju: digitaalseid peegelfotokaameraid, iPod'e, nooremale ja keskmisele vanuserühmale keerukaid Lego NXT BrainStorm konstruktoreid jne. Üheks auhinnaks on kutse leiutajate laagrisse, mis toimub 2009. aasta suvel SA Teaduskeskus AHHAAs. Parimate tööde juhendajatele on välja pandud 15 000 krooni väärtuses preemiaid, parima töö esitanud kool saab auhinnaks puutetahvli.

Konkursitöid saab esitada kuni 31. oktoobrini 2008. Tööd tuleb saata aadressil: Noorte leiutajate konkurs, Sihtasutus Archimedes, Väike-Turu 8, 51013 Tartu. Kui autoril oli leiutamise ajal ka juhendaja, siis ootame koos tööga tema lühikest arvamust töö valmimise prot-

sessi kohta.

Tööd tuleb konkursil osalemiseks registreerida veebiaadressil www.archimedes.ee/noorteadlased/leiutaja > Leiutajate konkurs - vasaklink „Tööde esitamine“ alt. Samas saab üle laadida ka leiutise joonise ja kirjelduse failid.

Konkurss toimub Haridus- ja Teadusministeeriumi, SA Archimedes ja SA Teaduskeskuse AHHA koostöös.

Täpsem teave konkursitingimuste, hindamise jms kohta aadressil www.archimedes.ee/teadpop/ - Leiutajate konkurs.

Kontakt ja lisainfo:
Maarja Ülper
SA Archimedes projektijuht
maarja.ylper@gmail.com
leiutaja@archimedes.ee
Tel 525 7906

Ühes hingamine

„Hinge“ ja „hingamise“ ühine tüvi pole juhus. Üks sõna arenes kunagi teisest, sest hingamine ja hing on seotud. Isegi nii seotud, et kui üheskoos hingata, otsida hingeldades õiget kohta, hoida ootuses hinge kinni või hõisata kogu hingest, siis sünnib midagi hingematvalt ilusat.

Artikli pealkiri on 2009. aasta üldlaulu- ja tantsupeo üldnimi, kus tantsijad kannavad ette loo MEREST.

Mina tooksin teid tagasi lõppenud hooaega, mis Juuru kahele naistantsurühmale kujunes üsna pikaks. Aega, mil Juurumail hakati looma lugu MAAST. Mäletate, see oli lugu maast, kus pole ühtki mäge, kus on vaid metsad ja lauksood – see lugu kulmineerus 31. mail maakonna laulu- ja tantsupeona. See oli lugu kodust ja metsast, võitlusest ja võidust ning Ilmapuust.

Oli ilus hooaeg

Ühes hingamises pole vahet, kas oled näoga esinejate või kuulajate-pealtvaatajate poole või asud hoopiski mujal. Üldjuhul kipub nii olema, et neid, kes sündmust ette valmistavad, kulminatsiooni hetkel pildil polegi. Õnneks on pildil nende kätetöö.

Üle kaheksa kuu tegutses grupp Juuru inimesi kui sipelgapesa tegusalt, tulemuslikult, ka tagasilöökidega eesmärgi nimel, et kulminatsioon oleks võimas. See meeskond tegi kõik selleks, et looduslikult kaunis ja ajalooliselt tähtis kohakene Mahtra külas saaks just selline, nagu ta sai. Teostuse autorid on Heineri Karhu, Asta Ahlberg ja Kalev Niinemets, abiks Juuru kooli õpilased. Täna meenutab seda ilu rohke pildi- ja videomaterjal. Päev möödus korrektselt tänu Ants Raismaale, Ilve Tommingasele, Erik Nipperile ja tema meeskonnale, Eli Suklesele ja noorteklubi, Aili Parekile. Platsi koristustöödel löid kaasa kolm Juuru naisrühma ja järelkoristusel noorteklubi. Kauni kujunduse kontserdi kavalehele tegi Anu Teras. Aitäh teile!

Pidu läbi, jätkus Juuru ja Järlepa naisrühmade treeningtegevus, sest vaja oli lihvida tantsukava, millega mindi esinema Ungarisse minifestivalile. Kes on käinud Euroopa suurimal folkloorifestivalil Europeade, siis tema jaoks Ungari festival oma nime välja ei kandnud. Aga hüva, ta oligi nimetatud rahvusvaheliseks maal uitamise festivaliks. Andsime kolm kontserti, tutvusime soolakaevandusega

Poolas, jääkoobastega Slovakkias ja muidugi rohke vein hobušõul ja veinikeldris Ungaris. Tore reisiseltskond 51 inimese, tasemel reisijuhi, humoorikate bussijuhide, korrektsuse ja täpsusega suhtlemises ja käitumises oligi ühes hingamine ja tegi reisi nauditavaks.

Ka sellega ei lõppenud veel hooaeg. Päris juulikuul lõpus andsime poolletunnise kontserdi rahvamaja siseõuel, mis oli minu erapidu ehk suguvõsa kokkutulek. Kohal oli inimesi üle Eesti, kõige kaugemad Rumeeniast. Väliskülalised olid lummatud eesti rahvarõivastest ja eesti tantsust. Eesti külalised rohkem sellest, kuidas on võimalik, et südasuvel ühel nädalavahetuse südapäeval saab kokku kolmkümmend (ka Kuimetsa naisrühm oli esinemas) noort naist. Nad hingavad ühes rütmis, nende käsi ning jalg tõuseb ühele kõrgusele, pulsi sageduse määrab tantsude saatemuusika. Ega ma osanudki sellele vastata, sest küsisin endalt sama. Kallid tantsijad, nii uhke pole ma TEIE üle veel iial olnud. Tervel suguseltsil jätkus tantsuteemalist juttu kauemaks.

Minu kõige nooremad – üheaastane senioride tantsurühm on puhanud kauem, nende hooaja viimane esinemine oli juunikuus Kohilas memme-taadi suvepeol. Ka nemad esindasid Juuru valda väärrikalt.

Tuleb töökas hooaeg

Agas juba septembrikuul eelviimasel nädalal said kõik kolm rühma kokku, et meenutada möödunud ja pidada plaane uueks

hooajaks. Kerge ei tule eelolev hooaeg üldtantsupeoks valmistujatel. Konkurs on suur nagu naisrühmadel tavaliselt, tantsud nõudlikud ja esimene ülevaatus juba jaanuaris. Seega, ees on töö, töö ja veel kord TÖÖ. Olen varemgi püüdnud põhjendada, mille poolest erinevad laulu- ja tantsupeole pürgivad koorid ja tantsurühmad teistest huvi- ja hobirühmadest. Esimestel on silt küljes – me esindame Raplamaad, Juuru valda ja tulemus näitab selle koha taset. See on suur vastutus.

Pidu töötab tulla omanäoline. Alul juba mainisin: tuleb lugu merest. Ees ootab avastasterohke merereis, mis teeb targemaks, paremaks, õnnelikumaks. See tuleb ka lugu ÖNNEST, mida merede tagant otsides leiame lõpuks ikkagi kodurannalt. Esinejad, õpetajad ja tantsupeo kunstiline toimkond moodustavad laeva meeskonna, mille kapten on ÜLO LUHT. Tantsijad on oma üldjuhtidega paigutatud üheksale tekile. Tantsupeo loots on HENN TIIVEL, reeder Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutus.

Oma kolmekümneaastasest tantsuõpetaja kogemusest võin öelda, et tööd täiskasvanud tantsija ei kardata, oleks vaid kellega töötada ja suudaks leida ühise aja töö tegemiseks. Aga mulle meeldib Juuru rahvamaja uus juhataja! Terje abile ja koostööle lootes anname meiegi endast parima.

Kohtume Juuru rahvamajas!

TIIVI LEPIK

Juuru valla noored Saaremaal seiklemas

1.-3. augustil käisid Juuru valla noored Saaremaal Kaarma vallas sealsete noortega kohtumas.

Kahel päeval käidi Kuressaare Merepäevade melu keskel ning meres ujumas. Esimese päeva õhtul mängisime tutvumismänge ja kõigil oli võimalus lustida hiliste õhtutundideni. Järgmisel päeval toimus linnaorienteerumine, kus tutvuti erinevate vaatamisväärsustega. Igale noorele jäi mäletuseks punane rinnamärk, mis jääb meenutama noortepäevi Kaarmas. Õhtul toimus Merepäevade noortelgi juures meluline vahupidu. Enne äraminekut kingiti üksteisele oma käega kaunistatud tassid, vahetati kontakte ja tehti ühisfotosid. Viimasel päeval sõitsi-

me bussiga Saaremaa kauneid paiku vaatama. Populaarseks kohaks on ju Panga pank ning Kaali kraater, kus meiegi käisime.

Nüüd ootame Kaarma valla noori meile külla. Sellest võiks kujuneda igaaastane kena traditsioon kahe valla noorte vahel.

Tore, et oli eri vanuses noori ning mõned lapsevanemadki. Aitäh kõigile, eriti Leho Rohtlale ja Ants Raismaale, kes reisi õnnestumisele kaasa aitasid! Tänu Ilme Öunapuule ja teistele Saaremaa toredatele inimestele, kes meid vastu võtsid.

Kui soovid vaadata pilte, siis leiad lingi www.juuru.ee noorte teema alt.

ELI SUKLES

Juuru ja Kaarma valla noored.

Foto: TRIIN TÕITOJA

Religioon ja mina

OKTOOBER-DETSEMBER 2008

• 4. oktoobril kell 14.00 Kuimetsa Rahvamajas "Tiibet – eile, täna, homme", lektor Laur Järv Eesti-Tiibeti Kultuuriseltsi juhatuse esimees, PhD (matemaatilised teadused, University of Durham, 2002) TÜ Füüsika Instituudi erakorraline teadur. Muusikaline osa Siiri Sisask, kes esitab mongoli päritolu budistlikke kõrilaule.

• 1. novembril kell 14.00 Juuru koguduse vanas pastoraadis "Usupuhastus – eile,

täna, homme", lektor Alar Laats teoloogiadoktor, Tallinna Ülikooli usundiloo professor. Muusikaline osa Viru-Jaakobi koguduse instrumentaalansamblist "St. Jacobi Trio": Jüri Takjas, Riina Linde, kelle repertuaari kuuluvad Lutheri koraalide tänapäevased seaded, vahelugemisi Martin Lutherist teeb ansambli juht Tarmo Linnas Viru-Jaakobi koguduse õpetaja. Lõpetuseks pooletunnine orelikontsert Juuru kirikus J. S. Bachi loomingust, esitab Kristel Aer.

• 6. detsembril kell 14.00 Inglise Rahvamajas "Ateism kui usund", lektor Atko Rimmel, Tartu Ülikooli usuteaduskonna doktorant. Muusikaline osa vokaal-instrumentaalselt sõpruskonnalt "Black'n'White", naiskvartetilt, mille liikmed tunamullu lõpetasid Tallinna Ülikooli muusikaosakonna: Mai Unt, Maarja Paju, Marit Mõistlik, Marianne Valtna.

TEABESARJA TOETAB KULTUURKAPITALI RAPLAMAAL EKSPEERTGRUPP

Eakate päeva puhul

on Juuru valla vanemaealistel võimalik külastada Pärnu teatris etendust "Karge meri" (A. Gailiti samanimelise romaani järgi). Broneeritud on 48 piletit, etendus toimub 28. oktoobril algusega kell seitse õhtul. Pilet maksab 119 krooni, sõidu eest maksma ei pea, see on Juuru valla kingitus.

Registeerumine ja raha maksmine enne 20. oktoobrit Juuru Rahvamajas.

Väljasõit 28. oktoobril kell 14.30 rahvamaja juurest. Enne etendust külastakime Pärnu vaatamisväärsusi.

* * * * *

Suitsuandurid 2009. aastast kohustuslikuks

Teatame, et eakatele (1926. a ja varem sündinud) tuleb päästeamet suitsuandureid paigaldama 16. oktoobril. Palun võimalusel olla kodus.

BRITA KIIK, sotsiaal- ja lastekaitse spetsialist

* * * * *

Päästeamet kuulutab välja projektikonkursi,

mille eesmärgiks on kaasata kodanikeühendusi leidmaks ideid, kuidas kõige tulemuslikumalt ja optimaalsemate ressurssidega läbi viia päästeala ennetustöö tegevusi.

Konkursil osalemiseks tuleb vormikohane taotlus kahes eksemplaris esitada või saata postiga 27. oktoobriks 2008. a. Päästeametisse aadressil Raua 2, Tallinn 10124.

Lisainfo:
www.rescue.ee/projektikonkurss.

* * * * *

Hansapanga noorteprojektide konkurss „Tähed särama!“

ootab projekte 1. novembriks. Täpsemalt www.npnk.ee/tahed_sarama_2008.

Piilupardi Mängutuba

Kui laupäeval, 30. augustil tuli vihmasagarate vahelt veidike valgemat ja päikeseliset ilma, pidas Piilupardi Mängutuba Raplas perepäeva „Sõbraga ja Sõbrale“, kus lapsed leidsid tegevust kogu päeva jooksul nii mängutoas kui siseõues. Et algamas on uus lasteaia- ja kooliaasta, oli eesmärgiks suunata ka väikeste inimeste tähelepanu just sellele, et suvi on lõppemas ning pimedam aeg ootamas, mistõttu ohutu toimetamine liikluses ja hoolivus kaaslaste suhtes muutub eriti oluliseks.

Kui kell oli saanud 11, saabus kohale politseiauto. Seal astus välja laste sõber politseinik Lõvi Leo, kes kutsus lapsi „rongisõidule“, sest loomulikult algas kogu üritus lauluga „Rong see sõitis tsuh-tsuhtsuhtsuht“, Piilupart oli rongijuht...“, millele järgnes teretamine ja meeldetuletus, et „jälle on kõik sõbrad koos“. Politsei tutvustas oma tööd, näitas autot, kuhu julgemad said sisse pugeda nii politseiniku kui kurikaela kohale. Alati lahke ja abivalmis Lõvi Leo jagas kohaletulnutele erekollaseid piilupardi-helkureid, sest kõik lapsed teadsid, kuidas pimedal ajal ennast nähtavaks teha ja kaitsta. Nii mitmele lapsele jääb seda päeva meenutama pilt koos sõber Leoga – kas vaprasti kõrvuti või usalduslikult Lõvi Leo süles, mõnel koos ohtrate õhupallidega, teistel koos mitmete sõpradega. Ka kõvad kallid said tehtud! Paljude lehvitude ja kõrvulukustava sireeni saatel sõitis politsei taas oma igapäevast vajalikku tööd tegema. Sageli on politseinikel abiks ka neljajalgseid sõbrad – koerad, kelle erinevaid tõuge tutvustas Raplamaa Koertesõprade Selts. Koos juhtidega oli kohal 8 koera, nii suuri kui väikseid, pikema- ja lühemakarvalisi; tantsiti, tutvustati ja näidati, mida koerad teevad ja oskavad. Vaatama unustasid end nii suured kui väikesed. Ka lähem tutvus kahe- ja neljajalgsete sõprade vahel sai pärast ametlikku osa sobitatud ja pehmet karva silitatud, nii mõnelgi lapsel arglikult igatsev pilk silmis.

Tegevustest õues puudust ei tulnud. Sõbrad Maanteeametist tuletasid meelde, kui oluline on kanda lisaks helkurile ka kiivrit, kui sõita jalgrattaga. Huviga jälgiti kukkuvat toorest muna, seda nii koos mini-kiivriga kui lihtsalt niisama. Seda, et muna niisama kukkudes katki läheb, osati arvata, kuid kiivriga muna terveks jäämine tundus mitmelegi uskumatu. Seda tuli ikka hoolega vaadata ja sõrmega katsudagi. Kui nüüd aga tõesti midagi juhtub ja kiire esmaabi on vajalik, siis

sõbrad Eesti Punasest Ristist rääkisid ja näitasid ka neid abistamise vahendeid. Päeva jäid lõpetama mitmed võistlusemängud, ka Lõvi Leo oli oma ametikohustuste juurest tagasi jõudnud ja mängis väga vaprasti kaasa. Auhindu jätkus kõigile ja diplomi sai iga osaleja. Päril lõpus valmisid kriidiga kividele päevakajalised kunstiteosed – mitmed Lõvi Leod ja päikesed, küll suuremad, küll väiksemad.

Päeva jooksul sai igaüks ka ise toimetada – kes soovis, sai viltida endale või oma sõbrale käe- või kaelavõru, meisterdada Lego-klotsidest torne, voolida voolimismassist krokodille ja lilli või lihtsalt joonistada. Hetkekski ei jäänud tühjaks mängutuba, kus asustus kohati üsna tihedaks muutus – mõnusat äraolemist ja möllu nautisid nii suured kui väikesed – pallimeres ja padjahunnikus jäi kohati kitsaks, kuid tegevust jätkus mujalgi – kes ehitas suurtest klotsidest uut pallimerd, kes mängis väikest perenaist või printsessi, kes aga kehastus poemüüjaks või meistrimehiks.

Selle perepäevaga avas Piilupardi Mängutuba oma tõise hooaja, kus lastehoid ja mängimine on avatud kolmapäeviti ja neljapäeviti 10.00–21.00 ning reedeti 10.00–17.00. Neljapäeva õhtuti on toimumas lastele mitmed põnevad tegevused: lemmikloomaring, muinasjututuba, meisterdamisnurgake, lastekino (täpsem ajakava on meie kodulehel, www.piilupart.ee). Kindlasti on plaanis mõnel neljapäeval korraldada ka lasteasjade laata, mis sel perepäeval kahjuks eriti menukaks ei osutunud. Endiselt jätkame ka sünnipäevadega, mis nii laste kui vanemate poolt on üsna hästi omaks võetud. Lastehoidmise võimalus on lastevanematele veel üsna uus võimalus, kuid tõepoolest võib lapse tuua lastehoidu ette teatamata, kui mängutuba on avatud. Ainus tingimus on, et laps tahab mängutuba mängima jääda samal ajal, kui emme-issi oma vajalikke käike teeb. Ka on lastehoid avatud siis, kui emmed-issid soovivad minna Kultuurikeskuses toimuvatele teatrietendustele. Lisaks lastehoiule ja mängimisele on võimalik emmedel-issidel tulla ka lihtsalt mini-kohvikusse, kus kohvitassi juures sõbraga juttu puhuda ja päevastest askeldustest pisut puhata – lapsed on hoitud ja kõik on rahul. Hinnake seda aega ja KOHUTMISENI PIILUPARDI MÄNGUTOAS!

JANE SCHELEJEV

Sügistervitused noorsoopolitseilt

Juba see suvi läbi saigi – päikesepaistet ei jagunud just kõige rohkem, aga patareide laadimiseks piisab ka headest sõpradest ja huvitavast tegevusest! Nüüd on jälle kiire kooliaeg ja suvemõnund tuleb selleks korraks seljataha jätta.

Meenutades kevadet ja suve, peame ikkagi ette lugema kurvaks tegevat statistikat. Seitsme kuu jooksul on lapsed 299 korral rikkunud alkoholiseadust ning 175 korral tubakaseadust. Kurb, et noored ei taha kuidagi aru saada, et lõbutseda saab ka ilma alkoholi ja suitsuta. Need aga toovad igal juhul kaasa pahandused ning selle, et lapse tegemistesse peavad tõsiselt ja kurjalt sekkuma nii politseinikud kui ka vanemad. Ei meeldi ühelegi emale isale öine koputus uksele, mil politsei toimetab koju alkoholiuimas noormehe või neiu. Seega – alkohol ja tubakatooted ei ole laste sõbrad!

Muret tekitavad õhtused rahurikkumised. Noored on tihti ülemealikud ja lärmakad ning unustatakse kella vaadata. Nii tekivad tülid inimestega, kes soovivad hilistel õhtutundidel rahu ja vaikust. Tavapärased on siis solvanguid ja pisitülid.

Igal vallas on oma avaliku korra ees-kiri, millest tuleb korralliku kodanikuna kinni pidada. Siin peavad noortele eeskuju andma täiskasvanud.

Selle suve valupunktiks on olnud meie noored mopeedijuhid. Kallid emad ja isad! Ärge unustage, et laps tohib juhtida mopeedi alles 14-aastasena ja tal peab olema sõiduteel sõites kaasas juhiluba. Juhiloa saamiseks pöörduge koos lapsega lähimasse autokooli, kus ta läbib vastava kursuse ja ning sooritab eksami.

Liiklusteemadel kõneldes tuleb ikka rääkida numbristest, mis rõõmsaks ei tee.

Käesoleva aasta seitsme kuuga on liikluseeskirja nõuete vastu eksinud 98 liikluses kergliiklejana (jalakäija, jalgrattur, mopeedijuh) osalenud alaealist. Lisaks 29 last, kes on mootorsõidukit juhtinud juhtimisõiguseta ja hirmutav on, et kuus lapsjuhti on olnud alkoholihoobes.

Emad ja isad, palume, et oleksite oma käitumisega lastele heaks eeskujuks. Loomne neile koos turvalise keskkonna ja kindlustame ohutu koolitee. Lapsed on teie peegelpildid: kuidas ületate sõidutee, kuidas käitute autoroolis ja millised on teie oma väärtushinnangud liikluskultuuris.

Teile kõike head ja ilusat sügist soovides

EVE SIREL

Rapla noorsoopolitseinik

Kasutatud patareide ja akude äraandmine lihtsustub

Pressiteade 23.09.2008

MTÜ EES-Ringlus
EV Keskkonnaministeerium

Eesti Vabariigi Valitsuse 26. septembril jõustuva määruse järgi peavad kõik jaemüüjad, kes müüvad patareid ja akusid, võtma neid kasutatult ka tagasi. Käivitub Eesti Patareide ja Akude Tagasivõtustüsteem ehk EPAT.

Kui seni on patarei- ja akujäätmeid kogutud vaid omavalitsuste jäätmejaamades ja ohtlike jäätmete kogumispunktides ning üksikutes kauplustes, siis 26. septembrist peavad kõik akude-patareide tootjad varustama oma tooteid turustavad kauplused ja muud müügikohad kogumismahutitega, kuhu tarbijad saavad kasutatud patareid ja akusid ära visata," ütles Keskkonnaministeeriumi jäätmeosakonna peaspetsialist Malle Piirsoo. "On positiivne, et sellega minimeeritakse keskkonnamõjusid ja tarbijal on lihtsam oma probleemseid jäätmeid sorteerida. Kindlasti ei ole kasutatud patareide ja akude koht prügikastis, sest patareide ja akude näol on tegemist ohtlike jäätmetega.

26. septembriks 2008 peavad kõik Euroopa Liidu liikmesriigid üle võtma direktiivi 2006/66/EÜ (mida tuntakse kui patareidirektiivi) ning Vabariigi Valitsuse 7. augusti 2008 määrus nr 124 „Patareidest ja akudest tekkinud jäätmete kogumise, tootjale tagastamise ning taaskasutamise või kõrvaldamise nõuded ja kord ning sihtarvud ja sihtarvude saavutamise tähtsused" on üks nendest õigusaktidest, millega see nimetatud direktiiv on üle

võetud.

Eestis tegeleb patareide ja akude kogumise ja tarbija informeerimisega tootjavastutusorganisatsioon MTÜ EES-Ringlus, mis koondab enamust tootja esindajaid ja maaletoojaid. Neile on riik vastava ülesande pannud.

Eesti Patareide ja Akude Tagasivõtustüsteemi EPAT käivitanud MTÜ EES-Ringlus juhatause liige Margus Vetsa toonitab, et vanade patareide ja akude koht ei ole prügikastis, vaid selleks loodud kogumisvahendites. "Vanade patareide ja akude kogumiskohad on määruse järgi kõik patareide ja akude müügikohad, peasjalikult kauplused. Seejuures on tööstuslikud akud erijuhtudeks. Esimeses etapis paigutatakse tähistatud pappkarbid kaupluste infolehtidele, kassadesse või elektroonikaosakondadesse. Teises etapis toimetatakse suurematesse kauplustesse vastavalt vajadusele metallist kogumiskastid. Äraandmisvõimalustele ja kogumisvahendeile osutavad teavituskleebised."

"Täna võetakse tagasi ligikaudu 6 protsenti müüdüd patareidest, 2012. aastaks peab see määr tõusma vähemalt 25 protsendini," märgib Margus Vetsa.

Patareid ja akud kogutakse EES-Ringluse logistikakeskusesse, kust nad hiljem lähevad ümbertöötlemisele ja selle käigus tekkinud materjalid suunatakse tagasi tooraineks uute toodete valmistamiseks.

EES-Ringlus on käivitanud patareide infoliini 648 4513, kust saavad kasutatud patareide ja akude käitlemise kohta infot nii tarbijad kui ka jaemüüjad. EES-Ring-

luse patareisektori liikmed toovad turule hinnanguliselt 80% kogu Eestisse toodavatest patareidest. Eesmärk on luua ühenäoline ja kasutajasõbralik tagasivõtustüsteem, mis hõlmab ka olemasolevaid kohalike omavalitsuste juba toimivaid tagasivõtulahendusi.

MTÜ EES-Ringlus loodi 2005. aastal elektri- ja elektroonikaseadmete ning patareide ja akude tootmise ja müügiga tegelevate ettevõtjate poolt neil lasuvate tootjavastutuse kohustuste täitmiseks kollektiivselt. Hetkel on EES-Ringlusel 99 liiget, kes toovad maale üle 90% arvutikaupadest, kodutehnikast ja -elektroonikast ning 80% patareidest.

Lisainfo:

- MARGUS VETSA, MTÜ EES-Ringlus juhatause liige 648 4335, 506 6100, margus.vetsa@eesringlus.ee
- HANS TALGRE, MTÜ EES-Ringlus logistikajuht 501 8893, hans.talgre@eesringlus.ee
- MALLE PIIRSOO, Keskkonnaministeeriumi jäätmeosakonna peaspetsialist, 626 2859, malle.piirsoo@envir.ee
- www.eesringlus.ee

Loe lisaks

- Vabariigi Valitsuse määruse kohta: <https://www.riigiteataja.ee/ert/act.jsp?id=13013759>
- Eurodirektiivi 2006/66/EÜ kohta: eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/et/oj/2006/l_266/l_26620060926et00010014.pdf
- Vaata lisaks ka Keskkonnaministeeriumi kodulehelt: www.envir.ee/1077554 ja www.envir.ee/108277

Sündis laps

Egert Riis 27.08.2008

Septembrikuu sünnipäevad

104 Minna Puidak	06.10
89 Erich Elster	05.10
85 Voldemar Veersalu	28.10
83 Ingrid Talts	26.10
81 Ella Methusalem	09.10
79 Ölme-Helju Lugima	01.10
77 Salme-Meeri Kunila	01.10
Naima Treinberg	13.10
75 Eldor Siniallik	11.10
74 Heldur Treimann	03.10
Vahur Rahula	19.10
73 Ain Luhaorg	31.10
72 Ilma-Adele Karuoja	03.10
Rudolf Eideman	08.10
71 Elgi Kaur	25.10
65 Andres Puur	18.10

1. novembrini saab esitada taotlusi Juuru valla ühisprojektide toetamiseks.

Taotlusvorm valla kodulehel
www.juuru.ee > Avalik teave > Blanketid

REHVIVAHETUS, REHVIDE MÜÜK

OÜ M-Revar | Side 18, Juuru

Alates 1. oktoobrist
E-R 9.00-19.00

Tel 518 7632

Juuru Vallavalitsus korraldab 23.09.08 vastuvõetud **Metsanurga kinnistu (24005:003:0096) detailplaneeringu avaliku väljapaneku**. Detailplaneeringu kohaselt on projekteeritud kinnistule ~2500 m² suurustele elamumaa-kruntidele 14 1,5-kordset üksik-elamut, elekter, lokaalne veetrass ja individuaalsed reoveekogumiskaevud perspektiiviga hiljem liituda Juuru kanalisatsiooniga. Detailplaneeringut saab näha Juuru vallavalitsuse (Veski 1) kantseleis ja Juuru Raamatukogus (Tallinna mnt 27) ajavahemikul 13.-27. oktoobrini.

Jäädavalt lahkunud

Arne Reinurm • 21.04.1928 – 27.08.2008

Malvina Lohk • 16.08.1914 – 03.09.2008

Kohila Metall

Kohila Metall Jäätmekäitlus

OSTAB VANAMETALLI

Aadressil Jõe tn 8, Kohila

Tel. 551 4990, www.kohilametall.ee

Kohilas tegutsev

TRIINU JA TAAVI PÄEVAHOID

pakub väikestele põnnidele kvaliteetset
PÄEVAHOIUTEENUST.

Meie käsutuses on imeilus turvalise õuealaga maja, meie lapsehoidjad on läbinud vastava koolituse. Kiirusta, sest vabad on veel mõned üksikud kohad! Helista, saada e-mail või tule oma silmaga vaatama.

Info tel. 5381 7726, Kaidi
teiemeie2@gmail.com | Viljandi mnt 9, Kohila

Müüa 3-toaline korter Juuru alevikus.

Lisainfo tel 5903 1332.